

Súd: Okresný súd Michalovce
Spisová značka: 16C/5/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 0022200423
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Daniela Pristášová
ECLI: ECLI:SK:OSMI:2023:0022200423.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Michalovce, sudkyňou Mgr. Danielou Pristášovou, v spore žalobcov: 1.) A. B., nar. X.X.XXXX, bytom C. XXXX, XXX XX D. C., 2.) E. F., nar. X.X.XXXX, bytom G. D. H. XX, XXX XX G. D. H., 3.) E. B., nar. XX.X.XXXX, bytom I. XXXX/XX, XXX XX G., 4.) E. B., nar. XX.X.XXXX, bytom G. XXXX/XX, XXX XX G., zastúpení: JUDr. Miroslavom Vidovencom, advokát, Nám. Osloboditeľov 1, 071 01 Michalovce proti žalovaným: 1.) J. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXXX, XXX XX D. C., 2.) L. A. A., nar. XX.X.XXXX, bytom F. D. M. XXX, XXX XX F. D. M., zast. AK Peter Čabák, s.r.o., so sídlom Južná trieda 2/A, 040 01 Košice, IČO : 51 336 448 4.) F. N., nar. X.X.XXXX, bytom C. XX, XXX XX D. C., 7.) A. F., 8.) F. N., nar. XX.X.XXXX, 9.) A. L., žalovaní v 7. až 9. rade zastúpení Slovenským pozemkovým fondom, Búdková č. 36, 817 15 Bratislava, IČO:17335345, o určenie predmetu dedičstva, takto

rozhodol:

I. Určuje, že do dedičstva po nebohom F. B., I. B., nar. X.X.XXXX, zomr. X.X.XXXX, patria nehnuteľnosti, a to: parcela registra „C“ č. 1184 – záhrada o výmere 1652 m², parcela č. 1185 – záhrada o výmere 3142 m², parcela č. 1186 – zastavaná plocha a nádvorie a výmere 948 m², parcela č. 1187 – záhrada o výmere 1575 m², ktoré sú zapísané na LV č. XXX, k. ú. D. C., a vytvorené sú z časti pôvodnej mpč 3108, zapísanej v pozemnoknižnej vložke č. XXX k. ú. D. C..

II. Žiadnej zo strán sporu nepriznáva nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Na tunajší súd bola dňa 28.1.2022 doručená žaloba o určenie, že do dedičstva po neb. F. B., I. B., nar. X.X.XXXX, zomr. X.X.XXXX, patria nehnuteľnosti, a to: parcela registra "C" č. 1184 - záhrada o výmere 1652 m², parcela č. 1185 - záhrada o výmere 3142 m², parcela č. 1186 - zastavaná plocha a nádvorie a výmere 948 m², parcela č. 1187 - záhrada o výmere 1575 m², ktoré sú zapísané na LV č. XXX, k. ú. D. C.. Do senátu 16C bola predmetná vec zapísaná dňa 31.1.2022. Žalobu odôvodnili žalobcovia tým, že predmetné nehnuteľnosti patria do dedičstva po ich právnom predchodcovi neb. F. B., nakoľko boli pôvodne súčasťou väčšej mpč parcely č. 3108, vedenej v pozemnoknižnej vložke č. XXX, ktorá bola vedená ako roľa o výmere 1 ha a 98 árov a 04 m². Táto parcela č. 3108 bola vedená ako podielové spoluvlastníctva a to: pod B2/a na mene A. F. v podieli 30/77, pod B2/b na mene E. I. I. F. v podieli 30/77, pod B-6/a na mene A. N. a pod B-6/b na mene F. N., I. N., spolu podiel 7/77, ďalej pod B-7/a na mene A. L. v podieli 5/77 a pod B-7/b na mene A. L. I. N. v podieli 5/77. Medzi pôvodnými spoluvlastníkmi došlo k faktickému zrušeniu podielového spoluvlastníctva pôvodnej mpč. parc.č. 3108 ešte pred r. 1948. K vyporiadaniu tohto podielového spoluvlastníctva došlo takým spôsobom, že každý spoluvlastník užíval v prírode vydelenu svoju časť ako celok. Toto zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, však nebolo prevedené v pozemkovej knihe, a preto aj po roku 1948 sa viedlo ako podielové spoluvlastníctvo, aj keď v skutočnosti to už tak nebolo. V dôsledku toho potom následne po smrti jednotlivých spoluvlastníkov dochádzalo formálne v dedičských konaniach pri prejednávaní dedičstva popri ostatnom majetku aj k zápisu podielu právnych predchodcov, teda

pôvodných spoluvlastníkov hoci predtým tieto podiely boli už reálne vyčlenené v prírode. Následne dochádzalo k odpredaju týchto podielov osobám ako to bolo v prípade pôvodného spoluvlastníka, už neb. A. F.. Takto prešli podiely po A. F. pod B-2/a v dedičskom konaní D 469/59 na O. F., I. G. a podiel po E. I. I. F. v dedičskom konaní D 383/68 na O. P., I. I. a E. A., I. I. , hoci ich právni predchodcovia tieto podiely reálne vyčlenené a užívané ako celky odpredali právnemu predchodcovi žalobcov - F. B.. Z pôvodnej mpč. parcely 3108 zapísanej v pozemkovej knihe v pozemnoknižnej vložke č. XXX bola do nového registra E vyčlenená parcela č. 3108/1. Neskôr boli predmetné spoluvlastnícke podiely postupne na základe ďalších právnych skutočností členené ďalej z parcely č. 3108/1 na menšie parcely č. 3108/1 -14, 3109 a 3110. Čo sa týka pozemkov užívaných neb. F. B. z týchto parciel sa jednalo o neskôr označené parcely č. 3108/1, 3108/12, 3108/7 a 3108/8. Týmto štyrom parcelám zodpovedajú súčasné parcely registra C a to parcela č. 1184,1185,1186 a 1187. Právny predchodca žalobcov, porúčiteľ F. B., nar. X.X.XXXX, zomrelý dňa 4.5.1993, spolu s A. P., ešte na jar v roku 1959 odkúpili na základe ústne dohodnutej kúpy od pôvodného vlastníka neb. A. F. v prírode reálne vyčlenené časti pôvodnej mpč. parcely č. 3108 zapísané vo vložke k.ú. Naciná Ves číslo 260. Kúpna cena predmetných nehnuteľností bola dohodnutá vo výške 15 000,- Kčs, tak, že každý z nadobúdateľov uhradil pôvodnému vlastníkovi polovicu, teda 7 500,- Kčs. Pôvodný vlastník A. F. zomrel, nedošlo už následne k písomnému potvrdeniu vyššie uvedených skutočností, teda k spísaniu písomnej kúpnej zmluvy. Následne dňa 6.10.1971 uzatvorili právni nástupcovia po nebohom A. F. kúpnu zmluvu, ktorou potvrdili vyššie uvedené skutočnosti, t.j. predaj predmetných nehnuteľností, už vedených ako parcela č. 3108 pod B2/a, 2/b v celku v KN p.č. 3108/1, 3108/2, 3108/3, 3108/4, 3108/5, 3108/6, 3110, ktoré boli vytvorené aj z parcely č. 3109 a 3110, zapísané vo vložke č. 269 pre A. P. a F. B., každému po 1 tak, ako tieto nehnuteľnosti v prírode vo vydelenom stave držia a užívajú. Táto kúpna zmluva z 6.10.1971 bola registrovaná Štátnym notárstvom v Michalovciach dňa 15.8.1977 pod č. Reg. 301/77, štátnym notárom Q. C. C., ale nebola katastrom nehnuteľností zavkladovaná. V dôsledku tejto skutočnosti bola časť týchto nehnuteľností, ktorú reálne užíval neb. F. B. opomenutá, a teda nebola prejednaná v dedičskom konaní po nebohom F. B.. Vzhľadom na skutočnosť, že predmetné nehnuteľnosti boli počas života nebohého F. B. ním nerušene užívané ako jeho vlastníctvo, s vedomím že predmetné nehnuteľnosti riadne nadobudol na základe vyššie uvedenej kúpy v roku 1959, a v ich užívaní ďalej po smrti nebohého pokračoval ako jeho syn, teda žalobca v 1. rade, ktorý na parcele č. 1186 postavil spolu so svojou manželkou rodinný dom, a predmetné nehnuteľnosti aj toho času užíva, je podľa žalobcov splnená podmienka naliehavého právneho záujmu na určení predmetu dedičstva vo vzťahu k predmetným nehnuteľnostiam, pretože bez takéhoto určenia je ich právo na dedičstvo v tomto zmysle neisté, a teda vyžaduje ochranu. Popri neb. F. B. kupoval svoj diel aj druhý kupujúci A. P., ktorý tiež od pôvodného vlastníka neb. A. F. kúpil 1 pôvodných nehnuteľností, tak ako sú označené a uvedené potom v kúpnej zmluve z 6.10.1971, a tak ako ich v prírode vo vydelenom stave držal a užíval ešte za svojho života tento druhý kupujúci. A. P. ešte za svojho života podal na OS Mivchalovce žalobu o určenie vlastníckeho práva vydržaním, o ktorej OS Michalovce rozhodol v konaní sp. zn. 5C/877/87 a rozhodol tak, že žalobe vyhovel a určil, že A. P. je vlastníkom nehnuteľností zapísaných v k.ú. Naciná Ves. V predmetnom konaní boli tvrdené všetky tie skutočnosti, ktoré tvrdia v tomto konaní aj žalobcovia a bol v danom konaní vypočutý aj druhý kupujúci a tieto skutočnosti potvrdili aj právni nástupcovia po neb. pôvodnom vlastníkovi A. F., a to jeho dedičky O. P. I. I., E. A. I. I. a O. F. I. G.. Ďalej žalobcovia v žalobe poukázali na to, že ich právny predchodca F. B. užíval predmetné pozemky oprávnene, dobrmyseľne a nepretržite minimálne od jari 1959 až do svojej smrti v roku 1993, čo je viac ako 34 rokov a aj od potvrdenia kúpy kúpnu zmluvou zo 6.10.1971 uplynulo do smrti neb. F. B. viac ako 21 rokov. Právny predchodca žalobcov teda splnil podmienky pre nadobudnutie predmetných nehnuteľností vydržaním a ku dňu jeho smrti bol vlastníkom predmetných nehnuteľností.

2. Žalovaná v 1. rade sa vyjadrila k žalobe a uviedla, že nevie posúdiť, či listiny, ktoré jej boli spolu so žalobou zaslané a vyjadrenia žalobcov k žalobe sú dostatočné na to, aby súd žalobe vyhovel, a preto prenecháva na konajúci súd ako vyhodnotí priložené listiny k žalobe a tvrdenia žalobcov, ako rozhodne o podanej žalobe.

3. Pôvodný žalovaný v 2. rade Q. L. vo svojom vyjadrení k žalobe uviedol, že právny predchodcovia žalovaných a právny predchodca žalobcov v minulosti tak, ako je to v žalobe tvrdené, mali vyčlenené pozemky, ktoré aj skutočne užívali. Z týchto dôvodov nemá námietky proti predmetnej žalobe a súhlasí, aby súd rozhodol tak, že do dedičstva po neb. F. B. patria predmetné parcely uvedené v žalobe.

4. Pôvodný žalovaný v 3. rade F. L. vo svojom vyjadrení k žalobe uviedol, že zo žaloby a z príloh k žalobe vyplýva, že právny predchodcovia žalovaných a právny predchodca žalobcov v minulosti užívali vyčlenené pozemky, a preto nemá námietky proti predmetnej žalobe a súhlasí s tým, aby predmetné parcely boli zahrnuté do dedičstva po neb. F. B..

5. Pôvodná žalovaná v 6. rade R. F., taktiež vo svojom vyjadrení k žalobe uviedla, že proti žalobe nemá námietky, tak právni predchodcovia žalovaných ako aj právny predchodca žalobcov v minulosti tvrdené vyčlenené pozemky skutočne užívali, a preto súhlasí s tým, aby boli predmetné parcely zahrnuté do dedičstva po neb. F. B..

6. Zástupca žalovaných v 7,8,9 rade – SPF vo svojom vyjadrení k žalobe uviedol, že zo žaloby nie je podľa neho dostatočne zrejmé, aké parcely boli predmetom prevodu na základe ústnej dohodnutej kúpny od pôvodného vlastníka neb. A. F.. V prírode reálne vyčlenené časti pôvodnej parcely č. 3108 zapísanej vo vložke k. ú. D. C. S. XXX, sú zrejme parcely v novom registri E parcela č. 3108/1, 3108/12, 3108/7 a 3108/8. K vysloveniu sa ohľadom súhlasu, či nesúhlasu s podanou žalobou bude preto podľa SPF možné až po oboznámení sa s obsahom spisu súdneho konania vedeného na OS Michalovce pod sp. zn. 5C/877/87.

7. Žalovaný v 4. rade a žalovaná v 5. rade sa k žalobe nevyjadrili.

8. Uznesením tun. súdu sp. zn. 16C/5/2022-104 zo dňa 19.9.2022 bolo zastavené konanie voči pôvodným žalovaným v 2., 3., 5. a 6. rade a do konania na strane žalovaných bo pripustený ďalší subjekt, a to L. A. A., ktorý ďalej vystupuje ako žalovaný v 2. rade. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 28.10.2022 a vykonateľnosť 12.10.2022.

9. Voči žalovaným v 2., 3. a 5. rade bolo zastavené konanie z dôvodu, že odpredali svoje spoluvlastnícke pozemky L. A. A., ktorý vystupuje ako žalovaný v 2. rade a voči žalovanej v 6. rade bolo konanie zastavené z dôvodu, že táto odpredala svoj spoluvlastnícky podiel žalobcovi.

10. Nový žalovaný v 2. rade sa prostredníctvom právneho zástupcu vyjadril k žalobe v podaní zo dňa 12.6.2023. V ňom uviedol, že sporné nehnuteľnosti nadobudol na základe kúpnej zmluvy V1082/2021 z.d. 8.3.2022, č. z. 75/22 a kúpnej zmluvy V-834/2022 zo dňa 21.4.2022, ČZ-91/2022. Tieto nehnuteľnosti sú zapísané na LV č. XXX k. ú. D. C. a na LV nie je uvedená žiadna poznámka o prebiehajúcom súdnom konaní. Preto v čase nadobudnutia vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam bol dobromyseľný a pri nadobúdaní vlastníckeho práva vychádzal zo skutkového a právneho stavu zapísaného na LV č. XXX. V súvislosti s tým poukázal na to, že z dostupnej judikatúry aj Ústavného súdu SR aj Najvyššieho súdu SR vyplýva, že dobromyseľnému nadobúdateľovi vlastníckeho práva musí byť v materiálnom právnom štáte poskytnutá súdna ochrana aj pred pôvodným teda skutočným vlastníkom. V súvislosti s tým poukázal napr. na nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 549/2015 zo 16.3.2016, nález Ústavného súdu III. ÚS 247/14 zo dňa 28.1.2016 ide o nález Ústavného súdu ČR, ďalej poukázal na nálezy Ústavného súdu SR I. ÚS 151/2016, I. ÚS 460/2017 a I. ÚS 92/2018. Poukázal tiež na to, že žalobcovia sa domáhajú určenia, že nehnuteľnosti patria do dedičstva po zomr. F. B. a žalobu podali až v roku 2022, čiže 29 rokov po smrti poručiteľa, ktorý zomrel dňa X.X.XXXX. Uviedol, že predpokladom vydržania je skutočnosť, že držiteľ je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec alebo právo patrí, a že mu teda taký právny titul svedčí. Ak by aj bolo pripustené, že tvrdenia žalobcov sú pravdivé, tak má žalovaný v 2. rade za to, že právni predchodcovia žalovaného nadobudli vlastnícke právo vydržaním, nakoľko boli dobromyseľní, a teda právny úkon na základe ktorého nadobudol vlastnícke právo žalovaný v 2. rade je platným právnym úkonom a žalovaný v 2. rade je preto legitívnym a zákonným vlastníkom spoluvlastníckych podielov k predmetnej nehnuteľnosti. Žalovaný v 2. rade zároveň žiadal, aby súd vykonal dôkaz, a to zistil aký nadobúdaci titul mali predávajúci ako pôvodní vlastníci, ktorí previedli svoje podiely žalovanému v 2. rade ako kupujúcemu k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XXX k. ú. D. C..

11. Súd vykonal vo veci dokazovanie a bol zistený tento skutkový stav:

12. Z úmrtného listu neb. F. B. bolo zistené, že zomrel 4.5.199, narodil sa 3.2.1922. Z dedičského rozhodnutia OS Michalovce sp. zn D1324/93, Dnot 618/93, zo dňa 17.11.1993 bolo zistené, že dedičmi po neb. F. B. sa stali jeho manželka O. B., I. G. a deti G. B., A. B., A. B. a E. B.. Z tohto dedičského

rozhodnutia tiež vyplýva, že po neb. neboli v rámci dedičstva prejednávané predmetné nehnuteľnosti, teda parcely registra C vedené na LV č. XXX v k. ú. D. C., a to parcela č. 1184 záhrada o výmere 1652 m², parcela č. 1185 záhrada o výmere 3142 m², parcela č. 1186 zastavaná plocha a nádvorie o výmere 948 m² a parcela č. 1187 – záhrada o výmere 1575 m², ktoré boli vytvorené z časti pôvodnej mpč parcela č. 3108 zapísanej v pozemkovej knihe vložke č. 260 v k. ú. Nacina Ves.

13. Z kúpnej zmluvy zo dňa 6.10.1971 bolo zistené, že ju uzatvorili ako kupujúci P. A. a F. B. a ako predávajúci O. F., E. A. a O. P.. Touto kúpnu zmluvou predávajúce predali kupujúcim každému po 1 parcely zapísané vo vložke č. 269 ako parcela č. 3108 pod B2/a, B2/b v celku, parcela č. 3108/1, 3108/2, 3108/3, 3108/4, 3108/5, 3108/6, 3110. Táto kúpna zmluva bolo registrovaná štátnym notárstvom v Michalovciach dňa 15.8.1977 pod č. reg. 301/77 na Štátnom notárstve notára Dr. Vladimíra Varsíka. Kupujúci kúpili predmetné nehnuteľnosti podľa kúpnej zmluvy od predávajúcich za dohodnutú kúpnu cenu celkom 15 000 Ksč, teda pre každého z kupujúcich za 7 500 Ksč.

14. Z čiastočného výpisu z LV č. XXX pre k. ú. D. C. bolo zistené, že ako podieloví spoluvlastníci parcely č. 1184 záhrady o výmere 1652 m² sú vedení J. K., Q. L., F. L., F. N., A. M., R. F., A. F., F. N., L. L., I. N.. Títo podieloví spoluvlastníci boli v žalobe označení ako pôvodní žalovaní v 1. až 9. rade, pričom na LV je ako zástupca žalovaných v 7., 8., 9. rade, teda A. F., F. N. a A. L., rod, Kočerhovej vedený ako správa Slovenský pozemkový fond, Bratislava.

15. Z výpisu z LV č. XXXX pre k. ú. D. C. bolo zistené, že parcela č. 1185 záhrady o výmere 3142 m², parcela č. 1186 o výmere 948 m² zastavaná plocha a nádvorie a parcela č. 1187 záhrada o výmere 1575 m² sú v podielovom spoluvlastníctve vyššie menovaných označených v žalobe ako pôvodne žalovaní v 1. až 9. rade s tým, že aj pri týchto parcelách je ako správca zaznačený pre žalovaných v 7. až 9. rade Slovenský pozemkový fond, Bratislava.

16. Z výpisu z pozemkovej knihe vložky č. 260 pre k. ú. D. C. bolo zistené, že parcela č. 3108 o výmere 1 ha, 95 árov a 04 m² je vedená ako podielové spoluvlastníctvo, a to pod B-2/a na mene A. F. v podieli 30/77, pod B-2/b na mene E. I., I. F. podiel 30/77, pod B-6/a na mene E. A. N., pod B-6/b na mene F. N., I. N., podiel spolu 7/77, pod B-7/a na mene A. L. podiel 5/77 a pod B-7/b na mene A. L., rod Kočerhová podiel 5/77.

17. Z identifikácie parcely 3108 zapísanej v pozemkovej knihe pozemkovej knihe vložky č. 260 bolo zistené, že z tejto pôvodnej parcely bola do nového reg. E vyčlenená parcela č. 3108/1 a táto bola neskôr členená na menšie parcely č. 3108/1-14, 3019 a 3110. Parcele č. 3108/1, 3108/12, 3108/7, 3108/8 zodpovedajú súčasné parcely reg C, a to parcela č. 1184, 1185, 1186 a 1187.

18. Z čestného vyhlásenia napísaného F. N., I. T., nar. XX.X.XXXX, bytom D. C., U. C., č. d. 1060 bolo zistené, že táto čestne prehlásila, že F. B. kúpil pozemky v k. ú. D. C. na LV č. XXX č. parciel 1184, 1185, 1186, 1187 v roku 1959, ktoré aj nepretržite užíval a ďalej užíva rodina B..

19. Z čestného vyhlásenia napísaného E. Q., I. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. C., U. C. bolo zistené, že táto prehlásila, že F. B. kúpil pozemky v k. ú. D. C. na LV č. XXX č. parciel 1184, 1185, 1186, 1187 v roku 1959, ktoré nepretržite užíval a ďalej užíva rodina B..

20. Z potvrdenia obce Nacina Ves zo dňa 3.9.2021 bolo zistené, že obecný úrad v Nacinej Vsi potvrdil, že parcelu č. 1184, 1185, 1186, 1187 v k. ú. D. C. – Vybuchanec užíval od roku 1959 pán F. B. a ďalej nepretržite užíva jeho syn pán A. B., nar. X.X.XXXX, bytom D. C. S. C. S. XXXX, za ktorú platí aj daň z nehnuteľnosti.

21. Z rozsudku tun. súdu sp.zn. 5C/877/87-14 zo dňa 25.9.1987, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 17.11.1987 a vykonateľnosť dňa 18.11.1987 bolo zistené, že súd rozhodol o určení, že navrhovateľ A. P., nar. XX.X.XXXX je vlastníkom v celosti parcely č. 3108/9- dvor o výmere 800 m² a záhrady o výmere 1601 m², parcely č. 3108/13 – zastavaná plocha o výmere 160 m², parcela č. 3108/14 – garáž o výmere 32 m², parcela č. 3108/10 – záhrada o výmere 2388 m², parcela č. 3108/11 – záhrada o výmere 2393 m², ktoré sú všetky vedené na LV č. XXX k. ú. D. C., a ktoré boli vytvorené z časti mpč 3108 zapísanej v zápisnici č. 260 v k. ú. D. C.. Súd tak rozhodol vo veci o určení vlastníckeho práva k nehnuteľnosti,

kde navrhovateľom bol A. P., bytom D. C. V. C. proti odporcom 1. F. N., I. N., bytom D. C. C., 2. J. N., bytom D. C. – C., 2. Q. L., nar. XX.X.XXXX, 4. F. L., nar. XX.X.XXXX, 5. A. L., 6. F. B., nar. X.X.XXXX, bytom D. C. – C. S. XX. V odôvodnení tohto rozsudku je uvedené, že vykonaným dokazovaním súd zistil, že parcela mpč 3018 zapísaná vo vložke č. 260 k. ú. D. C. je vedená ako roľa o výmere 1 ha 95 árov a 04 m² a bola vedená ako podielové spoluvlastníctvo A. F., E. I., rod F., A. N. a F. N., I. N. a A. L. a A. L., I. N.. Po A. F. pod B2/a toto podielové spoluvlastníctva prešlo v rámci dedičského konania D469/59 na O. F., I. G. a podiel pod B-2/b vedený na E. I., I. F. prešiel na základe dedičského konania Q. na O. P., I. I. a E. A., I. I.. Podiel vedený na A. N. pod B-5/a na základe dedičského konania D214/74 prešiel na F. N., I. N. a J. N., maloletého Q. L. a maloletého F. L.. Podiel pod B-7/b v rámci dedičského konania D780/61 z A. L., I. N. prešiel na maloletého Q. L. a maloletého F. L.. O. P., I. I. a E. A., I. I. a O. F., I. G. odpredali zdedené podiely navrhovateľovi A. P. a F. B. kúpno predajnou zmluvou zo dňa 6.10.1971 registrovanou na ŠN Michalovce pod č. reg. 301/77. Tak boli navrhovateľovi odpredané v prírode vydelené nehnuteľnosti – pozemky, ktoré podľa LV č. XXX k. ú. D. C. predstavujú parcelu č. 3108/9, 3108/13, 3108/14, 3108/10, 3108/11. Odporca v 6. rade – F. B. taktiež kúpil v prírode vydelené pozemky, ktoré sú označené ako parcela 3108/1, 3108/12, 3108/7, 3108/8. Medzi predchodcami terajších účastníkov došlo k zrušeniu podielového spoluvlastníctva mpč 3108 vedenej vo vložke č. 260 k. ú. D. C. ešte pred rokom 1948 a k vyporiadaniu podielového spoluvlastníctva, a preto každý užíval v prírode vydelenú svoju časť. Toto zrušenie podielového spoluvlastníctva a vyporiadanie nebolo prevedené v pozemkovej knihe, a preto i po roku 1948 až doposiaľ formálne sa vedie ako podielové spoluvlastníctvo. Z neznámeho dôvodu tak navrhovateľ P. A. ako aj odporca v 6. rade F. B., napriek registrovanej kúpno predajnej zmluve na Štátnom notárstve v Michalovciach pod č. reg. 301/77 neboli zavedení na LV č. XXX ako podieloví spoluvlastníci ani vlastníci tých pozemkov, ktoré v skutočnosti kúpili, a ktoré aj užívajú. Na základe takto zisteného skutkového stavu, preto súd dospel k záveru, že návrh navrhovateľa P. A. je dôvodný a stal sa vlastníkom z titulu kúpy sporných nehnuteľností, ktoré predstavujú časť mpč č. 3108 zapísanej vo vložke č. 260 k. ú. D. C. a tiež na LV č. XXX k. ú. D. C., a to na základe už citovanej kúpno predajnej zmluvy zo dňa 6.10.1971. Z tohto dôvodu súd návrhu vyhovel.

22. Z kúpnej zmluvy zo dňa 9.3.2022 bolo zistené, že ju uzavreli L. Q., nar. XX.X.XXXX, bytom K., K. XXX/XX a L. F., I. L., trvale bytom T. XXX/XX F., nar. XX.X.XXXX, obidvaja ako predávajúci a ako kupujúci L. A. A., bytom F. D. M. XXX, nar. XX.X.XXXX. Okrem iného predmetom tejto kúpnej zmluvy je aj predaj nehnuteľností zo strany predávajúcich na kupujúceho, ktoré sú zapísané na LV č. XXX ako parcela č. 1184 záhrada o výmere 1652 m², parcela č. 1185 záhrada o výmere 6142 m², parcela č. 1186 zastavaná plocha a nádvoria o výmere 948 m² a parcela č. 1187 záhrada o výmere 1575 m².

23. Z kúpnej zmluvy uzavretej medzi predávajúcim M. A., nar. XX.X.XXXX, bytom A. B. XXX/XX, E. a ako kupujúcim L. A. A. bolo zistené, že ju uzavreli dňa 30.3.2021 a na jej základe okrem iného boli na kupujúceho prevedené aj nehnuteľnosti zo strany predávajúceho a zapísané na LV č. XXX v k. ú. Nacina Vec, a to parcela č. 1184 záhrady o výmere 1652 m², parcela č. 1185 záhrada o výmere 3142 m², parcela č. 1186 zastavaná plocha a nádvorie o výmere 948 m², parcela č. 1187 záhrada o výmere 1575 m².

24. Z aktuálneho výpisu LV č. XXX k. ú. D. C. vyplýva, že k zmene vlastníctva ohľadne podielu v predmetných parcelách z pôvodného žalovaného v 5. rade na terajšieho žalovaného v 2. rade, teda z A. M. na L. A. došlo až dňa 8.3.2022, teda po podaní žaloby o určenie vlastníckeho práva.

25. Na pojednávaní strany sporu uviedli, že zotrávajú na svojich písomných vyjadreniach a neuviedli už ďalšie nové skutočnosti.

26. Po vykonaní dokazovania súd vec právne posúdil takto:

27. Podľa § 137 pís. c) CSP, žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o c) určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

28. Podľa § 123 Občianskeho zákonníka, vlastníkom je v medziach zákona oprávnený predmet svojho vlastníctva držať, užívať, požívať jeho plody a úžitky a nakladať s ním.

29. Podľa § 124 Občianskeho zákonníka, všetci vlastníci majú rovnaké práva a povinnosti a poskytujú sa im rovnaká právna ochrana.

30. Podľa § 126 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka (1) Vlastník má právo na ochranu proti tomu, kto do jeho vlastníckeho práva neoprávnene zasahuje; najmä sa môže domáhať vydania veci od toho, kto mu ju neprávom zadržuje. (2) Obdobné právo na ochranu má aj ten, kto je oprávnený mať vec u seba.

31. Podľa § 132 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka (1) Vlastníctvo veci možno nadobudnúť kúpou, darovacou alebo inou zmluvou, dedením, rozhodnutím štátneho orgánu alebo na základe iných skutočností ustanovených zákonom. (2) Ak sa vlastníctvo nadobúda rozhodnutím štátneho orgánu, nadobúda sa vlastníctvo dňom v ňom určeným, a ak určený nie je, dňom právoplatnosti rozhodnutia.

32. Podľa § 133 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak sa prevádza nehnuteľná vec na základe zmluvy, nadobúda sa vlastníctvo vkladom do katastra nehnuteľností podľa osobitných predpisov, ak osobitný zákon neustanovuje inak.

33. Podľa § 134 ods. 1,2,3,4 Občianskeho zákonníka (1) Oprávnený držiteľ sa stáva vlastníkom veci, ak ju má nepretržite v držbe po dobu troch rokov, ak ide o hnutelnosť, a po dobu desať rokov, ak ide o nehnuteľnosť. (2) Takto nemožno nadobudnúť vlastníctvo k veciam, ktoré nemôžu byť predmetom vlastníctva, alebo k veciam, ktoré môžu byť len vo vlastníctve štátu alebo zákonom určených právnických osôb (§ 125). (3) Do doby podľa odseku 1 sa započíta aj doba, po ktorú mal vec v oprávnenej držbe právny predchodca. (4) Pre začiatok a trvanie doby podľa odseku 1 sa použijú primerane ustanovenia o plynutí premlčacej doby.

34. V tomto konaní žalobcovia žiadajú o určenie, že predmetné nehnuteľnosti - parcela registra „C“ č. 1184 - záhrada o výmere 1652 m², parcela č. 1185 - záhrada o výmere 3142 m², parcela č. 1186 - zastavaná plocha a nádvorie a výmere 948 m², parcela č. 1187 - záhrada o výmere 1575 m², ktoré sú zapísané na LV č. XXX, k. ú. D. C., a vytvorené sú z časti pôvodnej mpč 3108, zapísanej v pozemkovej knihe vložke č. XXX k. ú. D. C., patria do dedičstva po neb. F. B., nar. X.X.XXXX, zomr. X.X.XXXX. Ich právny predchodca F. B., totiž nie je zapísaný v katastri nehnuteľností ako vlastník, resp. spoluvlastník predmetných nehnuteľností a žalobcovia tvrdia, že v čase smrti ich právny predchodca mal tieto predmetné nehnuteľnosti vo svojom vlastníctve a neboli vo vlastníctve právnych predchodcov žalovaných, resp. žalovaných, ktorí sú v katastri nehnuteľností vedení ako vlastníci predmetných nehnuteľností. Súd vzhľadom na to, že v zmysle § 137 písm. c) CSP je daný naliehavý právny záujem na určení, že nehnuteľná vec patrí do vlastníctva vždy, ak v katastri nehnuteľností je ako vlastník vedený niekto iný ako ten kto sa domáha určenia, že je skutočne vlastníkom, dospel súd k záveru, že je daný na strane žalobcov naliehavý právny záujem na určení, či sú alebo nie sú predmetné nehnuteľnosti ku dňu smrti ich právneho predchodcu v jeho vlastníctve. Bez takéhoto určenia by právne postavenie žalobcov za uvedenej situácie bolo neisté a mohlo by byť ohrozené ich právo. Súd sa už ďalej zaoberal tým, či predmetné nehnuteľnosti skutočne patri do dedičstva po právnom predchodcovi žalobcov.

35. V tomto konaní mal súd za preukázané, že právny predchodca žalobcov – F. B., nar. X.X.XXXX, zomr. 4.5.1993, kúpil na jar v roku 1959 na základe ústnej dohody spolu s ďalším kupujúcim A. P., od predávajúceho A. F., nehnuteľnosti v prírode reálne vyčlenené ako časti pôvodnej mpč. č. XXXX zapísanej v pozemkovej knihe vložke č. 260 v k. ú. D. C.. Každý z kupujúcich odkúpil 1 týchto nehnuteľností tak, ako ich už predtým reálne vyčlenené užívali a každý z nich zaplatil pôvodnému vlastníkovi, teda A. F., po 7 500 Kčs, keďže spolu kúpna cena predstavovala 15 000 Ksč. Bolo tiež preukázané, že pôvodne parcela č. 3108 vedená v pozemkovej knihe vložke č. 260, vedená ako roľa o výmere 1 ha, 95 árov a 04 m² v k. ú. D. C., bola v podielovom spoluvlastníctve, a to na mene A. F. pod B-2/a v podieli 30/77, na mene E. I. I. F. pod B-2/b v podieli 30/77, na mene A. N. pod B-6/a a pod B-6/b na mene F. N., I. N., spolu v podieli 7/77, pod B-7/a na mene A. L. v podieli 5/77 a na mene A. L., I. N. pod B-7/b v podieli 5/77. Títo pôvodní podieloví spoluvlastníci ešte pred rokom 1948 fakticky zrušili toto podielové spoluvlastníctvo a vyporiadali ho tak, že každý z nich užíval vyčlenené svoje časti ako celky v prírode, avšak k prevedeniu takého vyporiadania podielového spoluvlastníctva v pozemkovej knihe nedošlo, a preto aj po roku 1948 naďalej bola mpč. parcela č. 3108 vedená ako podielové spoluvlastníctvo už spomínaných podielových spoluvlastníkov. Bolo ďalej preukázané, že postupne takto prešli podiely pôvodnej mpč. parcela č. 3108 po A. F. pod B-2/a v dedičskom konaní D469/59 na O. F., I. G. a podiel po E. I., I. F. v dedičskom

konaní D383/68 na O. P., I. I. a E. A., I. I.. Ďalej bolo preukázané, že po odkúpení predmetných parciel poručiteľ F. B. užíval ďalej predmetné nehnuteľnosti kúpené od A. F. na základe už spomínanej ústnej kúpnej zmluvy ako svoje vlastné a išlo o parcelu č. 3108/, 3108/2, 3108/7 a 3108/8, ktorým parcelám v súčasnosti zodpovedajú podľa identifikácie parciel parcely reg. C, a to parcela č. 1184, 1185, 1186 a 1187. Keďže pôvodná kúpna zmluva bola uzavretá iba ústne, ak následne už právni nástupcovia po neb. A. F. potvrdili na základe už písomnej kúpnej zmluvy odpredaj týchto nehnuteľností pre F. B. a A. P., a to písomnou kúpnu zmluvou zo dňa 6.10.1971, kde ako predávajúci vystupujú tak ako to bolo na základe ústnej zmluvy, F. B. a A. P. a ako predávajúci už vystupujú právni nástupcovia po neb. A. F., a to O. P., I. I., E. A., I. I. a O. F., I. G.. Uvedená písomná kúpna zmluva zo 6.10.1971 bolo registrovaná Štátnym notárstvom v Michalovciach dňa 15-8-1977, pod č. reg. 301/77, u štátneho notára Dr. Vladimíra Varsíka, avšak nedošlo následne k jej zavkladovaniu, a preto predmetné parcely, ktoré boli takto odkúpené už na základe predošlej ústnej zmluvy a následne aj písomnej zmluvy neboli zahrnuté do dedičstva po neb. F. B., aj keď tieto nehnuteľnosti ako svoje vlastné naďalej užíval až do svojej smrti, čo potvrdili aj svedkyne, občianky obce vo svojich čestných vyhláseniach, a to F. N., I. T., nar. XX.X.XXXX, D. C. – C. a E. Q., I. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. C., U. C.. Uvedené vyplýva aj z potvrdenia obce Nacina Ves, kde obec potvrdila, že predmetné nehnuteľnosti parcely č. 1184, 1185, 1186, 1187 v k. ú. D. C. C. užíval od roku 1959 nerušene a nepretržite F. B.. Z tohto zisteného stavu napokon vychádzal aj OS Michalovce v konaní sp. zn. 5C/877/87, kde rozhodol rozsudkom zo dňa 25.9.1987 vo veci navrhovateľa A. P., ktorý žiadal o určenie vlastníckeho práva k tým nehnuteľnostiam, ktoré nadobudol na základe ústnej kúpnej zmluvy od A. F. a následne písomne uzavretej zmluvy z už jeho právnymi nástupcami. Súd určil, že A. P. je vlastníkom uvedených nehnuteľností, ktoré boli vytvorené z časti mpč. 3108 zapísanej v zápisnici č. 260 k. ú. D. C., a to konkrétne parcely č. 3108/9, 3108/13, 3108/14, 3108/10, 3108/11 a rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 17.11.1987. V tomto rozsudku je okrem iného uvedené, že 1 nehnuteľnosti odkúpil aj odporca v 6. rade F. B., nar. X.X.XXXX, bytom D. C. C. a odkúpil ich spolu s navrhovateľom A. P. ešte v roku 1959 na základe ústnej kúpnej zmluvy od A. F. a tieto aj naďalej v prírode vydelené užíva F. B. ako parcelu č. 3108/1, 3108/12, 3108/7, 3108/8. Súd v uvedenom rozsudku konštatoval, že navrhovateľ A. P. je vlastníkom predmetných nehnuteľností na základe už spomínanej kúpnej zmluvy.

36. Na základe takto preukázaného skutkového stavu súd dospel k záveru, že právny predchodca žalobcov F. B., nar. X.X.XXXX, zomr. X.X.XXXX, v čase svojej smrti bol vlastníkom predmetných nehnuteľností, a to parcely reg. C parcela č. 1184 - záhrada o výmere 1652 m², parcela č. 1185 - záhrada o výmere 3142 m², parcela č. 1186 - zastavaná plocha a nádvorie a výmere 948 m², parcela č. 1187 - záhrada o výmere 1575 m², ktoré sú zapísané na LV č. XXX, k. ú. D. C., a vytvorené sú z časti pôvodnej mpč 3108, zapísanej v pozemnoknižnej vložke č. XXX k. ú. D. C.. Predmetné nehnuteľnosti preukázateľne právny predchodca žalobcov ku dňu svojej smrti vydržal, keďže ich nerušene a nepretržite užíval od roku 1959, kedy ich kúpil od A. F. a užíval ich na základe tejto ústnej kúpnej zmluvy s tým, že mu patria. Súd poukazuje na to, že Občiansky zákonník z roku 1950, a to zákon č. 141/1950 Z.z. ustanovoval v § 115 a 116 v spojení s § 145 pre vydržanie nehnuteľnosti ako podmienky – 10 ročnú lehotu na vydržanie, dobromyseľnosť, že držiteľ je oprávneným držiteľom veci počas celého priebehu lehoty na vydržanie, a to, aby bola držba nepretržitá a nerušená. Podľa citovaného zákonného ustanovenia Občianskeho zákonníka z roku 1950 nebolo potrebné preukazovať titul nadobudnutia, ktorý však bol okolnosťou svedčiacou o dobromyseľnosti držiteľa veci, že je držiteľom oprávneným. Tento Občiansky zákonník z roku 1950 bol účinný do 1.4.1964, kedy nadobudol účinnosť Občiansky zákonník zákon č. 40/1964 Z.z., ktorý bol novelizovaný zákonom č. 131/1982 s účinnosťou od 1.4.1983, kedy bol opäť zavedený inštitút vydržania a občan mohol vydržať tak hnutelné ako nehnuteľné veci, pričom intertemporálne ustanovenie § 507 a) ods. 3 novely zákona č. 131/1982 Z.z. pripúšťalo možnosť započítania doby vydržania, alebo jeho oprávneného predchodcu, ktorá uplynula pred 1.4.1983 do doby stanovenej v § 135 a) ods. 2 Občianskeho zákonníka, a to pre vydržanie nehnuteľnosti 10 rokov. Aj podľa ďalšej novely zákona č. 509/91 Zb. účinnej od 1.1.1992 si môže oprávnená osoba započítať čas, po ktorý mala pozemok nepretržite v držbe aj pred účinnosťou toho zákona. Vzhľadom na uvedené je nepochybné, že právny predchodca žalobcov riadne vydržal predmetné nehnuteľnosti na základe kúpnej zmluvy z roku 1959, a preto súd žalobe vyhovel. Súd vychádzal aj z nálezu Ústavného súdu SR II. ÚS 484/2015 zo dňa 14.11.2018, v ktorom Ústavný súd vyslovil názor, že „pri poskytovaní súdnej ochrany v súvislosti s nadobudnutím vlastníckeho práva vydržaním treba za podstatu a zmysel základného práva na ochranu vlastníctva podľa článku 20 ods. 1 Ústavy SR a článku 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, základného práva na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. Ústavy SR a článku 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie, uviesť do súladu dlhodobý faktický

stav nepretržitej držby oprávneným držiteľom so stavom vlastníckym. Pri ústavne konfortnom výklade dobromyseľnosti držby treba skúmať či držiteľ objektívne mohol byť presvedčený o tom, že držanú vec poctivým spôsobom nadobudol. Nemôže byť, teda rozhodujúce, že pritom nesplnil zákonné podmienky. Za poctivý spôsob nadobudnutia veci treba považovať také nadobudnutie, ktoré je v súlade s dobrými mravmi. Je preto rozhodujúce, že držiteľ za držanú vec zaplatil dohodnutú sumu prípadne poskytol iné dohodnuté plnenie, alebo preukázateľne išlo o dar ako bezodplatné plnenie. Vzhľadom na uvedený názor Ústavného súdu súd poukazuje na to, že aj právny predchodca žalobcov nadobudol predmetné nehnuteľnosti v súlade s dobrými mravmi, zaplatil za tieto nehnuteľnosti riadnu kúpnu cenu, ktorá bola s predávajúcim dohodnutá, čo bolo v konaní preukázané. Nemôže byť preto rozhodujúce, že predmetná kúpna zmluva nebola v roku 1959 písomná, ale iba ústna, keďže právny predchodca žalobcov mohol byť presvedčený o tom, že tieto nehnuteľnosti poctivým spôsobom nadobudol.

37. Pôvodní žalovaní v 1. až 6. rade so žalobou súhlasili a zástupca žalovaných v 7. až 9. rade namietal, že nie je dostatočne určené aké parcely kúpil podľa pôvodnej dohody z roku 1959 právny predchodca žalobcov, čo je však námietka neopodstatnená, keďže v konaní bolo dostatočne preukázané, a to už aj z pripojeného rozsudku tun. súdu sp. zn. 5C/877/87, že parcely, ktoré kúpil F. B. v roku 1959 sú tými parcelami, ktorých určenia, že patria do jeho dedičstva, sa žalobcovia domáhajú. Pokiaľ ide o žalovaného v 2. rade, a to nového žalovaného v 2. rade ten vzniesol námietku, že žaloba voči nemu nie je dôvodná, nakoľko nadobudol predmetné nehnuteľnosti od pôvodného žalovaného v 2., 3. a 5. rade s tým, že ich kupoval ako ich vlastníctvo a bol pri kúpe dobromyseľný, vychádzal z toho, že predmetné nehnuteľnosti sú vedené v katastri nehnuteľnosti ako vlastníctvo predávajúcich, a to Q. L., F. L. a A. M. a nemal vedomosť o tom, a ani nemohol mať, že nie sú títo predávajúci vlastníckymi predmetných nehnuteľností. Túto námietku súd hodnotil ako neopodstatnenú, keďže predmetom konania je určenie, že predmetné nehnuteľnosti patria do dedičstva po neb. F. B., I. B., teda, že boli v jeho vlastníctve ku dňu jeho smrti dňa 4.5.1993, čo v tomto konaní aj bolo preukázané. Súd dáva do pozornosti aj rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6Co/43/2022 zo dňa 28.3.2023, kde v obdobnej veci tiež ohľadne určenia, že nehnuteľnosti patria do dedičstva po právnom predchodcovi žalobcov, Krajský súd v Košiciach vyslovil právny názor, že v takýchto konaniach o určení, že nehnuteľnosť patrí do dedičstva po poručiteľovi je potrebné posudzovať výlučne stav vlastníckeho práva k momentu smrti poručiteľa a nie je možné prihliadať na okolnosti, ktoré nastali po tomto dni, a preto sa prvostupňový súd nemá zaoberať otázkou, či žalovaní, alebo ich právni predchodcovia nadobudli, resp. mohli nadobudnúť vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam dobromyseľne. V súvislosti s tým odvolací súd poukázal aj na rozhodnutia NS SR sp. zn. 3Cdo/154/2010 a R32/2011. Pokiaľ žalovaný v 2. rade kúpil predmetné nehnuteľnosti, teda podiely v nich od pôvodného žalovaného v 2., 3. a 5. rade, a to kúpnu zmluvou zo dňa 9.3.2022 a kúpnu zmluvou zo dňa 30.3.2021, nemá to vplyv na rozhodnutie v tejto veci.

38. Súd žiadnej zo strán sporu nepriznal nárok na náhradu trov konania, keďže úspešní žalobcovia výslovne uviedli, že náhradu trov konania od žalovaných nežiadajú.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu (Okresný súd Michalovce) na Krajský súd v Košiciach, písomne v troch jeho vyhotoveniach. (§ 362 ods. 1 CSP)

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§ 363 CSP)

Odvolanie proti rozsudku možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

(§ 365 ods.1 CSP)

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

a) sa týkajú procesných podmienok,

b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo

d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

(§ 366 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 364 CSP)

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 365 ods. 3 CSP)

Žalobu nemožno v odvolacom konaní meniť a nemožno uplatniť práva voči žalobcovi vzájomnou žalobou. (§ 371 a § 372 CSP)

Ak povinný dobrovoľne nespĺní čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona a to Exekučného poriadku a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov.